

Дело C-78/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

14 февруари 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Върховен съд, Словашка република)

Дата на акта за преюдициално запитване:

26 ноември 2019 г.

Страни в главното производство:

M.B.

и

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Главна прокуратура, Словашка република)

Najvyšší súd (Върховен съд)

Slovenskej republiky (Словашка република)

[...]

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Върховен съд, Словашка република) [...], във връзка с наказателното дело срещу издирваното лице **M.B.**, обвинено в убийство по член 75 от австрийския наказателен кодекс, в закрито заседание на 26 ноември 2019 г. в Братислава,

о п р е д е л и:

На основание член 318, параграф 1 във връзка с член 244, параграф 4 от Trestný poriadok (Наказателно-процесуален кодекс) **спира производството** по делото във връзка с европейска заповед за арест, издадена на 15 ноември 2017 г. от прокуратурата в Грац, Република Австрия, акт № [...] за предаване на гражданина на Словашката република M.B., и отправя до **Съда на**

Европейския съюз преюдициално запитване във връзка с тълкуването на член 1, параграф 1, член 6, параграф 1, член 8, параграф 1 и член 15, параграфи 2 и 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „рамковото решение“).

Мотиви

(1) С определение от 17 януари 2019 г. [...] във връзка с коригиращо определение от 21 февруари 2019 г., постановено и заведено под същия номер, на основание член 22, параграф 1 от zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (Закон № 154/2010 за европейската заповед за арест), с изменения (наричан по-нататък „Законът за ЕЗА“), Krajský súd v Trnave (Областен съд, Търнава) допуска изпълнението на европейска заповед за арест на прокуратурата в Грац, Република Австрия, от 15 ноември 2017 г. [...], издадена с цел наказателно преследване на М.В. за убийство по член 75 от австрийския наказателен кодекс в качеството на непосредствен извършител [ориг. 2] в съответствие с член 12, първо предложение от австрийския Наказателен кодекс, което извършил при следните фактически обстоятелства:

- 1) М.В. и М.Д., действащи съзнателно и съвместно като непосредствени извършители, на 14 юли 2001 г. в община С. умишлено причиняват смъртта на лицето G.V., като с нож му нанасят рана в областта на гръбначния стълб и с пистолет му нанасят прострелна рана в главата.
- 2) В неустановен момент преди 14 юли 2001 г. L.V. поръчва на М.В. и М.Д. да изпълнят описаното в точка 1 деяние, като се обръща към тях с искане да убият G.V.
- 3) В неустановен момент преди 14 юли 2001 г. I.P. помага за изпълнение на деянието, описано в точка 1, като предоставя на разположение на М.В. и М.Д. пистолет, както и автомобил, и разработва конкретен план за изпълнение на деянието.

(2) Непосредствено след постановяване на това определение, в качеството на издирвано лице М.В. обжалва същото чрез избран от него защитник. В допълнителните си бележки жалбоподателят твърди по-специално, че разследващите органи в Република Австрия все още водят срещу него наказателно производство във връзка с деяние, което не включва корисни подбуди, а това съответства на правната квалификация на престъпния състав за убийство по член 219, параграф 1 от действащия до 31 декември 2005 г. Наказателен кодекс, преследването за което вече било погасено по давност в съответствие със законодателството на Словашката република. Внесената по

този повод жалба мотивира още с това, че е налице случай, при който не се допуска изпълнението на европейска заповед за арест на основание член 23, параграф 1, буква d) от Закона за ЕЗА, а именно че наказателното преследване, в рамките на което се иска изпълнение на европейска заповед за арест, е погасено по давност. Тъй като първоинстанционният съд не разгледал това съображение, като приел, че деянието не може да бъде правно квалифицирано като убийство по член 219, параграф 1 от Наказателния кодекс в сила до 31 декември 2005 г. (за което погасителната давност е 10 години), а като убийство по член 219, параграф 2, буква h) от Наказателния кодекс в сила до 31 декември 2005 г. (за което погасителната давност е 20 години), като се основал на писмо от прокуратурата в Грац от 10 януари 2018 г., от което ставало ясно, че подбуда за деянието е получаването на застрахователна сума по застраховка живот, в резултат от което приел наличието на користна подбуда, която мотивирала т. нар. квалифициран случай на деянието, с по-дълъг давностен срок, жалбоподателят не е съгласен с това становище на областния съд. В това отношение той твърди по-специално, че самото изясняване на деянието (чрез включването на користни подбуди) е извършено от прокурор от прокуратурата в Грац, но действията му не били потвърдени от съдия от окръжния съд в Грац. Според жалбоподателя е недопустимо да се променя квалификацията на деянието от прокурор без „потвърждение“ на това действие от съдия. Жалбоподателят изхожда от принципа, че ако националното законодателство изисква потвърждаване и от австрийски съд на европейската заповед за арест, издадена [ориг. 3] от прокурор, то това е необходимо и за допълването на фактическо обстоятелство от решаващо значение за изпълнението на европейската заповед за арест.

(3) На основание на посочената жалба, внесена в срок от издирваното лице, разглеждайки правилността на съдържащите се в обжалваното определение констатации, оспорени от жалбоподателя, както и предходното производство Najvyšší súd Slovenskej republiky (Върховният съд на Словашката република, наричан по-нататък „Върховният съд“) прие за установено следното.

(4) На 15 ноември 2017 г. прокуратурата в Грац, Република Австрия, издава [...] европейска заповед за арест за предаване с цел наказателно преследване на гражданина на Словашката република М.В. поради наличие на достатъчно данни за убийство по член 75 от австрийския Наказателен кодекс, което същият извършил непосредствено по смисъла член 12, първо предложение от австрийския Наказателен кодекс, тъй като М.В. и М.Д., действащи съзнателно и съвместно като непосредствени извършители, на 14 юли 2001 г. в община С. умишлено са причинили смъртта на лицето G.V., нанасяйки му с нож рана в областта на гръбначния стълб и прострелна рана, с пистолет, в главата. Посочената европейска заповед за арест е допусната (потвърдена) с оглед на изложените в нея мотиви с определение на окръжния наказателен съд в Грац от 20 ноември 2017 г.

(5) След това, на основание искане на областната прокуратура в Търнава от 4 януари 2018 г., с писмо от 10 януари 2018 г. прокуратурата в Грац изяснява по-специално, че подбуда за извършване на деянието може да бъде заподозряна в изгодната застраховка, която жертвата на убийството е сключил в полза на L.B., дъщерята на бившата му приятелка, с която е живял на съпругески начала. Според прокуратурата в Грац следствието установява, че L.B. е поръчала извършването на убийството, за което е наела M.B., отдавнашен приятел на сестра ѝ, както и M.D., които извършили убийството съвместно и в замяна щели да получат дял от застрахователната сума по застраховката живот.

(6) В съответствие с член 3, букви d), e), g) и k) от Закона за ЕЗА, по смисъла на същия: [d)] европейска заповед за арест означава съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване от друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода, [e)] издаваща държава означава държава членка, чийто съдебен орган е издал европейска заповед за арест, [g)] съдебен орган на издаващата държава означава съдебен орган на държава членка, който е оправомощен да издава европейска заповед за арест в съответствие с неговата правна уредба, [k)] други документи означава документи, издадени или поискани от съдебен орган на издаващата държава или от изпълняващ съдебен орган в производство по европейска заповед за арест, освен европейската заповед за арест, **[ориг. 4]** искането за допълнително съгласие и искането за последващо издаване; не се считат за други документи допълнителната информация, изпратена или поискана от съдебния орган на издаващата държава или от изпълняващия съдебен орган с цел попълване на задължителните елементи от европейската заповед за арест.

В съответствие с член 19, параграф 5 от Закона за ЕЗА ако информацията, представена от съдебния орган на издаващата държава в европейската заповед за арест, не е достатъчна, за да се вземе решение за нейното изпълнение, по-специално когато европейската заповед за арест не съдържа всички задължителни елементи и данни, необходими за постановяване на решение, или е очевидно, че е издадена от орган, който не е компетентен за целта, или ако правната квалификация като противоправно деяние, за което следва да се извърши издаването ѝ, или като деяние, неподлежащо на проверка за двойна наказуемост, е явно погрешна, прокурорът незабавно се обръща към съдебния орган на издаващата държава за допълнителна информация. Той може също да определи съответен срок за нейното предаване, отчитайки сроковете за постановяване на решение във връзка с изпълнението на европейска заповед за арест съгласно член 24.

В съответствие с член 22, параграф 4 от Закона за ЕЗА, ако в хода на производството се установи, че е налице основание да се откаже изпълнение на европейска заповед за арест на основание член 23, параграф 1, съдът решава да не изпълнява европейската заповед за арест. Ако в хода на

производството се установи, че е налице основание за отказ съгласно член 23, параграф 2, съдът може да реши да не изпълни европейската заповед за арест.

В съответствие с член 23, параграф 1, буква е) от Закона за ЕЗА изпълнение на европейска заповед за арест се отказва, ако изпълняващият съдебен орган установи, че съгласно словашкото право наказателното преследване или изпълнението на наказание лишаване от свобода, наложено на издирваното лице, са погасени по давност, а преследването на престъплението е от компетентността на словашките органи съгласно правото на Словашката република.

В съответствие с член 16, параграф 1 от Trestný zákon (Наказателния кодекс) [zákon č. 140/1961 (Закон № 140/1961) в редакцията, действаща до 1 август 2001 г. (наричан по-нататък „Наказателният кодекс“)], наказуемостта на деянието се преценява с оглед на закона, действащ към момента на извършването му; тя се преценява с оглед на по-късния закон само когато това е по-благоприятно за извършителя.

Съгласно член 18 от Наказателния кодекс, съгласно словашкия закон се преценява наказуемостта и на деяние, извършено зад граница от гражданин на Словашката република или лице без гражданство [ориг. 5], което пребивава постоянно на територията на Словашката република, или от чужденец, който пребивава постоянно на територията на Словашката република.

В съответствие с член 67, параграф 1, букви а) и б) от Наказателния кодекс наказуемостта на деянието се погасява с изтичането на давностен срок, който е с продължителност [а)] двадесет години за престъпления, за които този закон допуска в особената част постановяването на наказания извън установените предели; [б)] десет години, ако е предвидено максимално наказание лишаване от свобода от поне 10 години.

В съответствие с член 219, параграф 1 от Наказателния кодекс умишленото причиняване на смърт на друго лице се наказва с лишаване от свобода от 10 до 15 години.

В съответствие с член 219, параграф 2, буква h) от Наказателния кодекс наказание лишаване от свобода от 12 до 15 години или специално наказание се налага на извършителя на деянието по параграф 1 с цел за имотна облага, укриване или улесняване на друго престъпление или поради други особено укорими подбуди.

В съответствие с член 1, параграф 1 от Рамковото решение европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

В съответствие с член 6, параграф 1 от Рамковото решение издаващият съдебен орган е съдебният орган на държавата членка, издала европейската заповед за арест, компетентен да я издаде съгласно правото на тази държава.

В съответствие с член 8, параграф 1, букви г) и д) от Рамковото решение, европейската заповед за арест съдържа следната информация в съответствие с формуляра, включен в приложението: [г)] характера и правната квалификация на престъплението, особено във връзка с член 2; [д)] описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето, мястото и степента на участие на издирваното лице в престъплението.

В съответствие с член 15, параграф 2 от Рамковото решение, ако изпълняващият съдебен орган счита, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение за предаване, той следва да поиска незабавно да му бъде предоставена необходимата допълнителна информация, особено що се отнася до членове 3—5 и член 8 и може да определи срок за получаването ѝ, отчитайки необходимостта [ориг. 6] от спазването на посочените в член 17 срокове. В съответствие с член 15, параграф 3 издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща необходима допълнителна информация на изпълняващия съдебен орган.

С решение от 27 май 2019 г., OG и PI (прокуратури в Любец и Цвикау), С-508/18 и С-82/19 PPU, EU:C:2019:456, Съдът на Европейския съюз приема, че понятието „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че не обхваща прокуратурите на държава членка, които са изложени на риск да получават пряко или косвено конкретни разпореждания или указания от страна на изпълнителната власт, като министъра на правосъдието, при приемането на решение за издаване на европейска заповед за арест.

Съдът на Европейския съюз приема в решение от 9 октомври 2019 г., NJ, С-489/19 PPU, EU:C:2019:849, че понятието „европейска заповед за арест“, съдържащо се в член 1, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща европейските заповеди за арест, издадени от прокуратурите на държава членка, въпреки че тези прокуратури са изложени на риск да получават пряко или косвено конкретни разпореждания или указания от страна на изпълнителната власт, например от министъра на правосъдието, при издаването на тези европейски заповеди за арест, доколкото, за да могат да бъдат изпратени от посочените прокуратури, същите заповеди за арест задължително подлежат на одобряване от съд, който има достъп до цялата наказателна преписка, към която са приложени евентуални конкретни разпореждания или указания от страна на изпълнителната власт, и упражнява независимо и обективно контрол върху условията за издаването и пропорционалността на тези заповеди за арест,

като така приема самостоятелно решение, което им дава тяхната окончателна форма.

(8) С оглед на изложеното Върховният съд няма съмнения, че европейската заповед за арест, издадена за предаването на жалбоподателя от прокуратурата в Грац, а впоследствие потвърдена от окръжния наказателен съд в Грац, представлява европейска заповед за арест по смисъла на член 1, параграф 1 от Рамковото решение. С оглед обаче на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, във връзка с което е издадена европейска заповед за арест за предаването на жалбоподателя, съгласно представянето им в същата заповед, потвърдена от съда, наказателното преследване на издирваното лице е погасено по давност съгласно правото на Словашката република. Първоинстанционният съд достига до противоположен извод по този въпрос единствено на основание допълнителната информация, предоставена от прокуратурата в Грац, която без да е потвърдена от компетентен съд в съществена степен допълва описанието на деянието в смисъл, че издирваното лице е извършило престъпление с цел [ориг. 7] имотна облага. Тъй като австрийските прокуратури не отговарят на изискването за обективност и независимост при постановяването на решение за издаване на европейска заповед за арест (решение на Съда на Европейския съюз от 9 октомври 2019 г., NJ, C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, т. 40), според Върховния съд е основателен въпросът, повдигнат в посоченото производство от жалбоподателя, а именно дали не следва австрийският съд да потвърждава и допълнителната информация, изпращана от австрийската прокуратура, ако за целите на решението на изпълняващия съдебен орган тя в съществена степен допълва или евентуално изменя съдържанието на потвърдената от съд европейска заповед за арест.

(9) С оглед на изложените съображения Върховният съд приема, че за произнасяне по настоящото дело е необходимо тълкуване на правото на Европейския съюз и с оглед на това спира производството и отправя до Съда следния преюдициален въпрос:

Необходимо ли е изискванията, на които следва да отговаря европейската заповед за арест като съдебно решение съгласно член 1, параграф 1 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, да се прилагат и за допълнителната информация, предоставена на основание член 15, параграф 2 от това рамково решение, ако за целите на решението на изпълняващия съдебен орган посочената допълнителна информация в съществена степен допълва или изменя съдържанието на първоначално издадената европейска заповед за арест?

[...][информация относно обжалването]

Братислава, 26 ноември 2019 г.

[...]

[Подписи]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ